

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 20 maja 2024 r.

ZP-KNPS.431.3.3.2024.MB1

Pani
Bożena Merta
Kierownik
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
w Górze

Wystąpienie pokontrolne

W dniu 11 kwietnia 2024 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285) zespół kontrolerów: Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Agnieszka Kukuryka-Szymuś – inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Górze, ul. Armii Polskiej 8, 56-200 Góra z zakresu realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 19 i art. 20 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 11 kwietnia 2024 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2024 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Bożena Merta zatrudniona na stanowisku Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Górze, która ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w tym okresie.

Podpisany w dniu 10 maja 2024 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowością działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Górze w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą oraz realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy.

Organ kontrolny ustalił, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Górze realizowało zadania własne powiatu wynikające z art. 19 pkt 1, 2, 7, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami (pkt 1),
- prowadzenia specjalistycznego poradnictwa (pkt 2),
- pomocy w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się (pkt 7),
- prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób (pkt 10),
- udzielania informacji o prawach i uprawnieniach (pkt 13),
- szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu (pkt 14),
- doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu (pkt 15),
- podejmowania innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenia i realizacji programów osłonowych (pkt 16),

- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego do 31.12.2023 r. (pkt 17),
- sporządzania, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 18),
- utworzenia i utrzymywania powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenia pracowników (pkt 19).

Zadania z art. 19 pkt 6 i 8 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Kierownik PCPR w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach/nie złożono wniosków o udzielenie pomocy w formie:

- pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze (pkt 6),
- pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, mającym trudności w integracji ze środowiskiem (pkt 8),

W kontrolowanym okresie PCPR w Górze nie realizowało usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej (art. 19 pkt 10a) z uwagi na brak możliwości lokalowych zgodnych ze standardem utworzenia nowych dodatkowych miejsc opieki krótkoterminowej w Domu Pomocy Społecznej we Wronińcu. Wszystkie miejsca w placówce były obsadzone do pełnego stanu osobowego zgodnie z zezwoleniem Wojewody Dolnośląskiego.

Powiat Górowski nie prowadził na swoim terenie mieszkania chronionego, a od 1.11.2023 r. mieszkania treningowego lub wspomaganego dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 19 pkt 11). Natomiast w dniu 12 lutego

2018 r. Powiat Górowski podpisał porozumienie z Powiatem Lubańskim w sprawie wykonywania przez Ośrodek Wsparcia – Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży usług w zakresie interwencyjnym oraz zabezpieczenia potrzeb bytowych i opiekuńczo-wspomagających na rzecz mieszkańców Powiatu Górowskiego. Na podstawie tego porozumienia Powiat Górowski powierzył Powiatowi Lubańskiemu wykonanie zadania polegającego na pozostawaniu w gotowości oraz zapewnieniu mieszkańcom z terenu Powiatu Górowskiego całodobowego, okresowego pobytu matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, a także ojcom z małoletnimi dziećmi i innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi, pomocy w zakresie specjalistycznych usług, między innymi psychologiczno-terapeutycznych oraz w zależności od potrzeb poradnictwa prawnego i socjalnego.

Powiat Górowski nie prowadzi na swoim terenie ośrodka interwencji kryzysowej (pkt 12). Kierownik PCPR wyjaśnił, że Powiat Górowski zawarł w dniu 29 maja 2018 r. porozumienie z Powiatem Lubańskim, w sprawie wykonywania przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Smolniku (Powiat Lubański) usług w zakresie interwencji kryzysowej na rzecz mieszkańców Powiatu Górowskiego. Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań, których celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronionej niewydolności psychospołecznej. Powiat Górowski określił potrzebę gotowości ww. usług na 1 osobę.

Zgodnie z ww. porozumieniem Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Smolniku zapewnia dla mieszkańców Powiatu Górowskiego:

- 1) Schronienie do 3 miesięcy, a w sytuacjach uzasadnionych przedłużenia pobytu i udzielania wsparcia w dłuższym okresie zgodnie z Indywidualnym Programem Wsparcia (IPW);
- 2) Natychmiastową specjalistyczną pomoc psychologiczną, a w sytuacji potrzeby poradnictwo socjalne, pedagogiczne lub prawne osobom przebywającym w Ośrodku.

Ustalono, że PCPR w Górze realizuje zadania powiatu z zakresu administracji rządowej wynikające z art. 20 ust. 1 pkt 3 i 4a ustawy, które dotyczą:

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwoju specjalistycznego wsparcia (pkt 3),
- zapewnienia utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu

elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, zadanie realizowane od 1 stycznia 2024 r. (pkt 4a).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Górze w okresie objętym kontrolą nie udzielało pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacania za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (art. 20 ust. 1 pkt 1 ustawy).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Górze w okresie objętym kontrolą nie prowadziło i nie rozwijało infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy), jak zapewnił kierownik PCPR, w przypadku wystąpienia konieczności zapewnienia wsparcia w ośrodku wsparcia, Centrum podejmuje stosowne działania w celu zabezpieczenia potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi.

PCPR w Górze w okresie objętym kontrolą realizowało zadania wynikające z art. 112 ust. 8, 9, 12 i 13 dotyczące:

- nadzoru Starosty przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji (art. 112 ust. 8),
- koordynacji realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych (art. 112 ust. 9),
- składania radzie powiatu corocznego sprawozdania z działalności PCPR oraz przedstawiania potrzeb w zakresie pomocy społecznej (art. 112 ust. 12),
- opracowywania i wdrażania lokalnych programów pomocy społecznej (art. 112 ust. 13).

W trakcie kontroli ustalono, że PCPR w Górze nie wytaczało powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz obywateli (art. 112 ust. 3) ze względu na brak zgłoszeń, w tym zakresie.

Kierownik PCPR w Górze spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy. W okresie objętym kontrolą jeden pracownik socjalny otrzymywał dodatek do wynagrodzenia 400 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Górze stwierdzono poniższą nieprawidłowość:

- 1) Brak prowadzenia mieszkań treningowych lub wspomaganych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy.

Wobec stwierdzonej powyżej nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenie pokontrolne:

1. Uregulować kwestię realizacji zadania własnego powiatu dotyczącego prowadzenia mieszkań treningowych lub wspomaganych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy.

Podstawa prawna: art. 19 pkt 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Termin wykonania: 31.12.2024 r.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz
Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Starosta Górowski
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt